

A könyv rámutat a népeket gyarmati sorban tartóknak arra a meszterkedésére is, amely a politikai gyilkosságoktól sem riad vissza és látjuk, hogy a Markoszhöz induló vizsgálóbizottsággal útra kel egy »Szép gyilkosnak« vagy »Véres Billnek« becézett »ujságíró« is.

Oszkár Davicsó mindezt a valóságot olyan érdekesen, szépen és közvetlen hangon mondja el, hogy könyve méltán sorozható az időszerű politikai témáról irodalmi eszközökkel írt legjobb munkák közé. Ezzel magyarázható, hogy a »Trideset dana« c. folyóirat által történt kiadása óta olyan sikert ért el — úgy hazánkban, mint külföldön, — mint a felszabadulás óta kevés más könyv.

Oszkár Davicsó könyvét a két szerb-horvát nyelvű (cirill és latin) kiadás mellett lefordították szlovén nyelvre is és megjelent a Szlovén könyvkiadóvállalat kiadásában.

A hazánkban elért sikerek után, amit a Közművelődési és Művészeti Tanács első díja is igazolt, Oszkár Davicsónak ez a görög nép szabadságharcáról és a nemzetközi bizottság komédiájáról írt irodalmi riportja meghódította a külföldet is: folyóiratokban és könyvvalakban több nyelven is megjelent. Az elsők között az oroszok fordították le és jelentéktelen rövidítéssel közölték a »Znamja« c. folyóirat két számában (1947 júniusában és júliusában). Utána megjelent bolgár nyelven, Lilija Kackova fordításában, a párt kiadóvállalatának kiadásában; magyarul a »Szikra« adta ki; szlovákul a hadsereg bratislavai lapja, cseh nyelven pedig a »Tvorba« közölte.

A könyv sikerét legkésebben igazolja az, hogy megjelent norvég- és arabnyelvű fordítása is.

Oszkár Davicsó e nevezetes irodalmi riportját lefordították lengyelre és franciára is, de annak ellenére, hogy a szedés már elkészült, a Tájékoztatósi Iroda határozatához fűződő hazánk elleni hajsza kapcsán mind a két kiadást leállították.

RÖVID KULTURHIREK MAGYARORSZÁGRÓL

73. évfolyamába lépett a »Magyar Nyelvőr.« Szarvas Gábor, Simonyi Zsigmond és Balassa József folyóirata — a »Magyar Nyelvőr« — immár

73 éve örökdik a magyar nyelv tisztasága felett és dolgozik annak fejlesztésén. A folyóirat a magyar nyelv őstörténeti vonatkozásaival, fejlődésével, irodalmi stílusával az új, hatádo nyelvelmélet mai állásával és egyéb nyelvészeti kérdésekkel foglalkozik.

— o —

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság újra megkezdte munkáját. A társaság új elnökévé Lukács György tanárt, az ismert esztétát választották. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság tevékenységének új szakába lép.

— o —

Irodalmi találkozó Sárospatakon. A fiatal magyar írók találkozót rendeztek Sárospatakon és megbeszélétek az időszerű irodalmi kérdéseket. A beszámolókat és a vitát nagyszámú közönség hallgatta végig. A találkozón kifejezésre jutott az a vélemény, hogy az íróknak az új világról, az országépítésről és a jövőről kell írniük. A találkozó befejező ülésén a fiatal írók határozatot hoztak: állást foglaltak a béke és haladás mellett és csatlakoztak a világ haladó értelmiségének vrocslavy-i kongresszusán hozott kiáltványhoz.

— o —

A Magyar Demokratikus Női Front útnak indította kultúrányagot hordozó gépkocsijait Nyugat-Magyarország 56 helységébe. A gépkocsik filmeket, kiállítási és más kultúrányagot, valamint színészcsoportokat visznek olyan helyekre, amelyek távol esnek a kultúrközpontoktól.

AZ 1948-AS IRODALMI SZTALIN-DIJAK

A Szovjetszövetség minisztertanácsa kiosztotta a Sztalin-díjakat az 1948-ban írt legjobb irodalmi munkákért.

A művészi prózáért járó első díjat (100.000—100.000 rubelt) a következők kapták: V. N. Akszajev »Messze Moszkvától« c. regényért, M. O. Aue-zov »Abai« c. regényért, K. A. Fejgin »Az első örömök« és »Különös nyár« c. regényekért és Sz. P. Babajevszkij »Az ananycsillag lovagja« c. regényért.

Második díjat (50.000—50.000 rubelt) kapott T. Z. Szejmuskin »Alitet elmegy a hegyekbe« c. regényért, V. T. Lacsiz »A vihar« c. regényért, B.

N. Polyeva (Kampov) »Mi — szovjet-emberek« c. meséskönyvéért, A. A. Pervencov »Légy becsületes a bölcsőtől a sárig« c. regényért, V. F. Popov az »Acél és salak« c. regényért, E. Ly. Malcev (Pupko) »Tiszta szív-ből« c. regényért és A. T. Goncsár »Az Arany-Prága« c. regényért.

Harmadik díjat (25.000—25.000 rubelt) kapott G. D. Gulyja »Szakeni tavasz« c. regényért, J. G. Laptjev »Hajnak« c. regényért, V. M. Szajonov az »Ég és föld« c. regényért, A. O. Szakszé (Abzalov) »Ki a hegyekben« c. regényért, I. A. Rjaboklyács az »Aranyak« c. regényért, T. Szidikbek »Mai emberek« c. regényért, G. F. Lyeberecht »Kigyúltak a lámpák Koordában« c. regényért, V. A. Dobrovolszkij »Három szürkeköpönyeges« c. regényért, J. I. Janovszki »Kievi mesék« c. novelláskötetért, V. A. Szafanov »A színes föld« c. könyvéért és F. I. Panfjorov »A jogfosztottak földjén« c. regényéért.

A költészet terén első díjat (100.000—100.000 rubelt) kapott M. V. Iszakovszkij »Versek és költemények« c. verseskönyvéért, K. M. Simonov »Barátok és ellenségek« c. verseskönyvéért és N. Sz. Tyihonov »Gruziai tavasz« c. versciklusáért.

Második díjat (50.000—50.000 rubelt) kapott Scsipanov »Költemények« c. válogatott verseiért, N. M. Gribácsov »Győzedelmes tavasz« c. poémájáért, M. K. Lukonyin »Hét-köznapok« c. poémájáért, M. Bazsan »Angliai benyomások« c. versciklusáért, A. A. Kulesov »Uj folyómeder« c. poémájáért, Ragim Mamed »Leningrád felett« c. poémájáért és Sz. J. Marsak Shakespeare szonettek fordításáért.

Szindarabokért a következő díjakat osztották ki: A. V. Sofromovnak »Moszkvai jellem« c. darabjéért és N. J. Virtinek »Egy országban« c. darabjéért — első díjat (100.000—100.000 rubelt); a második díjat (50.000—50.000 rubelt) a következő szerzők kapták: A. J. Kornejcsuk »Makar Dubrava« c. darabjéért, A. A. Szurev »A zöld utca« c. darabjéért, Szandra Sansiasvili az »Arzén« »A krcaniszi hős« és az »Imertini éjtszakák« c. darabjaiért és Valéntina Lyubimova »A hős« c. darabért.

D. N. Zsuravlyov, az Orosz Szocialista Szovjetköztársaság érdemes

művésze és a művészi szó mestere, a művészi felolvasásokért első díjat (50.000 rubelt) kapott.

— o —

A díjat nyert művek közül hazánkban eddig a következőket fordították le: Konsztantin Fegyin: »Az első örömök«, Szemjon Babajevszkij: »Az aranycsillag lovagja« és Tihon Szemuskin: »Alitet elmegy a hegyekben« c. művét.

»GORKIJRÓL SZÓLÓ ELŐADÁSOK« C. SZOVJET SOROZAT ELSŐ KÖTETE

A moszkvai »A. M. Gorkij« Világ-irodalmi Intézetben most fejezték be néhány új tanulmányt a nagy író hagyatékáról. Jelenleg nyomás alatt van a »Gorkijról szóló előadások« c. sorozat első kötete. A könyvbe a következő tanulmányok kerültek be: prof. Mihailovszkij »A fiatal Gorkij irodalmi próbálkozásai«, N. Bjelkina »Gorkij önéletrajzi trilógiája«, V. Makszimova »Az Artamonovok« c. regény története« és még mások. Az egyik fejezet »Gorkij és a XIX. század orosz irodalma« címet viseli. A könyvben ezenkívül megjelennek más írások is a nagy írónak a Szovjet Szövetség népeinek irodalmára tett hatásáról.

Az Intézet Tudományi Tanácsának április elsején tartott ülésén N. Bjelkina előadást tartott »A. M. Gorkij az imperialista reakció elleni harcban« címmel.

M. GORKIJ KIADATLAN KÉZIRATAI

Az elmúlt hónapokban a moszkvai Gorkij-Iráttár új, a nagy író eddig ki nem adott kéziratait szerezte meg. Ezek között nagy értéket képvisel Gorkij »Gapon pópá« c. korrajza.

Ezt az eddig ismeretlen, kilenc lap mindkét oldalára irt kéziratot a Külföldi Kulturkapcsolatok ápoló szövetségi kultúregyesület a Japán-Szovjet Művelődési Társaságtól kapta.

Gorkij ezt a korrajzot az Észak-amerikai Egyesült Államokban írta 1906 áprilisában, de nem tudja hogyan jutott Japánba.

Benne Gorkij leleplezi Gapon, kimitatja a cári titkos rendőrséggel